

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D3/2/P.U.-00/4 (Önaraştırma)

Karar Sayısı : 00-33/355-199

Karar Tarihi : 5.9.2000

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU

Üyeler : Dr.Kemal EROL, M. Zeki UZUN, Sadık KUTLU, İsmet CANTÜRK, Nejdet KARACEHENNEM, Mustafa PARLAK, A. Ersan GÖKMEN, R.Müfit SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER

B- RAPORTÖRLER: Pelin UYANIK, A. İhsan ÇAĞLAYAN, Meltem BAĞIŞ,
Bülent GÖKDEMİR

C- ŞİKAYET EDEN: Re'sen

D- HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILANLAR

- Manisa Gıda Sanayi Ticaret A.Ş.
Karaağaçlı Kasabası MANİSA
- Tunçsan Salça Konserve Gıda Sanayi Ticaret A.Ş.
İçerenköy Çayır Cad. Özce İş Merkezi No: 3 Kat: 6 81120 İSTANBUL
- Merko Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.
İnönü Cad. 73/1 80090 Taksim / İSTANBUL
- Öztusan Salça Konserve Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Atatürk Cad. No: 203 10200 Bandırma / BALIKESİR
- Demko Demirci Konservecilik A.Ş.
Plaza Spring Giz Büyükdere Cad. Meydan Sok. Kat: 12 Maslak
Ayazağa/İSTANBUL
- Assan Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Aykar Cad. Metro İş Merkezi 10/6 Levent 80600 İSTANBUL
- Tukaş Turgutlu Konservecilik A.Ş.
Nadir Nadi Cad. No: 15/1 Konak / İZMİR
- Dardanel Enez Konserve Sanayi A.Ş.
YKB Vakıf Binası No:173 D:12/2
80220 Nişantaşı İSTANBUL
- Tat Konserve Sanayi A.Ş.
İstiklal Cad. 347 Beyoğlu / İSTANBUL
- Deneks Gıda Sanayi ve Dış Ticaret A.Ş.
Büyükdere Cad. No: 188/1 80280 Zincirlikuyu / İSTANBUL
- Akfa Akpınar Zirai İstihsal ve Konservecilik A.Ş.
Kantarcılar Sabunhane Sok. No:26-28 Akfa Han Kat:7 Eminönü İSTANBUL
- Lezzo Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Yukarı Dudullu Organize Sanayi Bölgesi Nato Yolu 4. Cad. No: 15 81260
Ümraniye / İSTANBUL

- Tamek Gıda ve Konsantre Sanayi A.Ş.
Nispetiye Mah. Hakkı Şehit Han Sok.
II. Ulus-Beşiktaş / İSTANBUL
- Fide Konserve Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Ortaklar Cad. 2/11 Mecidiyeköy / İSTANBUL
- Bursa İli Karacabey İlçesi Üretici Birliği
Tavşanlı Mah. 38. Sok. Kirmikirli Apt. A Blok No: 23 Karacabey / BURSA

E- DOSYA KONUSU: Haklarında önaraştırma yapılan teşebbüsler ve teşebbüs birliğinin, domates alım ve satım fiyatlarını belirleyerek 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiası.

F- İDDİALARIN ÖZETİ: 9.5.2000 tarih ve D3/2/K.Ü.-00/2 sayılı Önaraştırma Raporunda, yapılan yerinde inceleme sırasında domates alım ve satım fiyatının belirlenmesine ilişkin belgelerin tespit edilmesi nedeniyle, anılan belgelerde adı geçen teşebbüsler ile domates satışına ilişkin karar alan Bursa İli Karacabey İlçesi Üretici Birliği hakkında konunun aydınlığa kavuşturulması amacıyla önaraştırma yapılması.

G- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 8.10.1999 tarih, 3267 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 9.5.2000 tarih, D3/2/K.Ü.-00/2 sayılı Önaraştırma Raporu, 30.5.2000 tarih, 00-20 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve yapılan önaraştırma sırasında domates alımlarına ilişkin fiyat tespitine yönelik belgelere rastlandığının tesbit edilmesi üzerine söz konusu önaraştırma raporunda adı geçen Manisa Gıda Sanayi Ticaret A.Ş., Tunçsan Salça Konserve Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş., Merko Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş., Öztusan Salça Konserve Sanayi ve Ticaret A.Ş., Demko Demirci Konservecilik A.Ş., Assan Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş., Tukaş Turgutlu Konservecilik A.Ş., Dardanel Enez Konserve Sanayi A.Ş., Tat Konserve Sanayi A.Ş., Deneks Gıda Sanayi ve Dış Ticaret A.Ş., Akfa Akpınar Zirai İstihsal ve Konservecilik A.Ş., Lezzo Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş., Tusan ve Tamek Gıda ve Konsantre Sanayi A.Ş. unvanlı teşebbüslerin domates alım fiyatını belirlemek ve Bursa İli Karacabey İlçesi Üretici Birliği'nin domates satışına ilişkin karar almak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal edip etmedikleri hususunun açıklığa kavuşturulması amacıyla, Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca 30.5.2000 tarih, 199-108 sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Önaraştırma esnasında Tusan unvanlı bir teşebbüsün mevcut olmadığı, ayrıca önaraştırma listesine dahil edilmeyen Fide Konserve Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin de önaraştırmaya dayanak teşkil eden belgelerde adının geçtiği ve incelenmesi gerektiği tespit edilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 25.7.2000 tarih D3/2/P.U.-00/4 sayılı Önaraştırma Raporu 31.7.2000 tarih, REK.0.07.00.00/68 sayılı Başkanlık önergesi ile 00-33 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ

1. - Manisa Gıda Sanayi Ticaret A.Ş.,
  - Tunçsan Salça Konserve Gıda Sanayi Ticaret A.Ş.,
  - Merko Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
  - Öztusan Salça Konserve Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
  - Demko Demirci Konservecilik A.Ş.,

- Assan Gıda Sanayi Ticaret A.Ş.,
- Tukaş Turgutlu Konservecilik A.Ş.,
- Dardanel Enez Konserve Sanayi A.Ş.,
- Tat Konserve Sanayi A.Ş.,
- Deneks Gıda Sanayi ve Dış Ticaret A.Ş.,
- Akfa Akpınar Ziraî İstihsal ve Konservecilik A.Ş.,
- Tamek Gıda ve Konsantre Sanayi A.Ş.,
- Fide Konserve Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin,

domates alım fiyatını birlikte belirlemek eylemlerinin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" şeklindeki (a) bendine aykırı olduğu; bu nedenle aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılması gerektiği, ancak değerlendirme yapılırken Raporun piyasa analizine ilişkin bölümünde ayrıntılı olarak ifade edilen sanayi tipi domatesin tarım ürünü olması nedeniyle kendine özgü piyasa şartlarının bulunduğu hususunun ve Avrupa Birliği (AB)'nin tarım ürünlerinin önemli bir kısmının Ortak Tarım Politikasına tabi olduğunun dikkate alınmasının yararlı olacağı,

2. Öneriye dayanak teşkil eden 6.10.1999 tarihli belgede adı geçen Lezzo Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. hakkında; Salça İhracatçıları Ve İmalatçıları Derneği (SİİD) üyesi olmadığı, 2000 yılında taahhütlü alım yapmadığı, ayrıca sözkonusu belgenin teşebbüslerin birlikte fiyat tespit ettiklerine ilişkin bir belge olmadığı, çünkü belgenin tarihinin 6.10.1999 olması dikkate alındığında; alım sezonunun kapandığı tarihe rastladığı, belirtilen fiyatların geçmiş döneme ait olduğu, fiyatlar açıklandıktan sonra bu fiyatların konuşulmasının herhangi bir ihlal teşkil etmeyeceği gerekçeleriyle soruşturma açılmasına gerek olmadığı,

3. Bursa İli Karacabey İlçesi Üretici Birliği'nin, domates satış fiyatını ve satım koşullarını tespit etmesi eyleminin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (a) bendine aykırı olduğu; ancak, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 88. maddesi uyarınca Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanan tip ana sözleşme ile kooperatife bu yetkinin verilmiş olduğu; bu eylemin Kanun ve diğer mevzuatla kendisine tanınmış yetkileri kullanması olarak değerlendirilmesi gerektiği ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ve 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun'un amaç ve ruhuna uygun olduğu, bu nedenle ilgili teşebbüs birliği hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı düşünülmektedir.

İ- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

1. İlgili Pazar

İlgili Ürün Pazarı: Salça ve konserve domates üretiminde hammadde olarak kullanılan domates tipi, yemeklik domatesten; nakliyeye dayanıklı olması, renk ve briks özelliklerinin yüksek olması nitelikleri ile ayrılmaktadır.

Öneriye konu rekabet ihlali iddiası ise salça ve konserve domates üretiminde kullanılan sanayi tipi domatesin alıcısı konumundaki üretici firmaların, anlaşma yoluyla ortak alım fiyatı tespit ettikleri şeklindedir. Bu bağlamda ilgili ürün pazarı sanayi tipi domates alım pazarı olarak kabul edilmiştir.

Coğrafi Pazar: Türkiye’de sanayi tipi domates ağırlıklı olarak Karacabey, Mustafa Kemal Paşa, Manyas, Çanakkale, Balıkesir, Yenişehir, Manisa ve çevresinde üretilmektedir. Bu durumda ilgili coğrafi pazar Marmara ve Ege coğrafi bölgelerini kapsayan topraksal alan olarak belirlenmiştir.

2. Taraflar

2.1. Salça üreticileri

İlgili coğrafi pazarda kurulu bulunan salça üreticileri; Merko Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş., Tat Konserve Sanayi A.Ş., Tamek Gıda Ve Konsantre Sanayi A.Ş., Tukaş Turgutlu Konservecilik A.Ş., Demirci Konservecilik A.Ş., Akpınar Zırai İstihsal Ve Konservecilik A.Ş., Assan Gıda Sanayi Ve Ticaret A.Ş., Deneks Gıda Sanayi Ve Dış Ticaret A.Ş., Dardanel Enez Konserve Sanayi A.Ş., Fide Konserve Sanayi Ve Ticaret A.Ş., Öz-Tusan Salça Konserve Sanayi Ve Ticaret A.Ş., Tunçsan Salça Konserve Gıda Sanayi Ve Ticaret A.Ş., MGS Manisa Gıda Sanayi Ve Ticaret A.Ş., Lezzo Gıda Sanayi Ve Ticaret A.Ş. olup, genel olarak bu şirketlerin faaliyet alanlarını işlenmiş domates, domates salçası, domates türevi ürünler, ketçap, meyve suları, dondurulmuş gıda, hazır gıda, konserveler, reçel ve marmelat oluşturmaktadır.

2.2. Salça İhracatçıları Ve İmalatçıları Derneği (S.İ.İ.D.)

5.7.1989 tarihinde kurulan ve idare merkezi İstanbul’da olan dernek, kâr amacı gütmeksizin ve kazanç paylaşmaksızın salça ve konserve sanayi sektöründe sanayicilerin karşılıklı dayanışma ve yardımlaşma ile ekonomik menfaatlerini geliştirmek, salça ve konserve sanayinin Türkiye’de gelişmesini ve genişlemesini sağlamayı amaçlamıştır.

2.3. Bursa İli Karacabey İlçesi Üretici Birliği (Sınırlı Sorumlu Karacabey Yaş Sebze Ve Meyve Pazarlama Kooperatifi)

29.11.1999 tarih ve 13587 sayı ile Ticaret Sicili’ne tescil edilen S.S. Karacabey Yaş Sebze ve Meyve Pazarlama Kooperatifi, 24.6.1995 tarih ve 552 sayılı Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi Ve Toptancı Halleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 6. maddesi gereğince kurulmuştur.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Teşkilatlandırma Genel Müdürlüğü’nün hazırladığı tip Yaş Sebze ve Meyve Pazarlama Kooperatifi Ana Sözleşmesi’ne göre amaç ve faaliyet konuları; 552 sayılı Yaş Sebze Ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve ilgili mevzuat çerçevesinde yaş sebze ve meyve ürünlerini iyi şartlarla değerlendirmek, pazarlamak ve ortaklarının ekonomik menfaatlerini korumak olarak belirlenmiştir. Kooperatifin Ana Sözleşmesi’nde "Bu amaçla kooperatif; ...Piyasada düzenleyici bir yer olarak zararlı fiyat dalgalanmalarının önüne geçmek için çalışır." ifadesine yer verilmiştir.

3. Genel Bilgiler

3.1. Sanayi Tipi Domates Üretimi

Domates bütün dünya ülkelerinde bilinen ve kullanılan bir üründür. Birçok ülkede domates üretilmekle beraber, domatese dayalı sanayi belli başlı bazı ülkelerde yoğunlaşmıştır. Önerştirmaya konu olan domates ürünü, üretimi yemeklik

domatese göre farklılık arz eden sanayi tipi domatestir. Domates salçası üretiminde sanayi tipi domatesin tercih edilmesinin nedeni; nakliyeye dayanıklı olması, renk ve kuru madde özelliklerinin yüksek olmasıdır. Pazarda ve markette satışa sunulan domatesler hem nakliyeye dayanıklı değildir, hem de salça üretiminde verimli değildir.

Türkiye’de üretilen domatesin yaklaşık %25-30’u işlenmekte, kalan miktar taze tüketime konu olmaktadır. İşlemeye alınan toplam miktarın %80’i salça, %15’i konserve domates olarak işlenmekte, kalan kısım ise ketçap, domates suyu benzeri domates ürünlerinin üretimi için kullanılmaktadır.

Sanayi tipi domates, ya Mart ve Nisan aylarında toprağa domates tohumu olarak ekim ya da Mayıs ve Haziran aylarında fide dikimi ile üretilmekte, Ağustos, Eylül ve Ekim aylarında ise hasat edilmektedir.

3.2. Sözleşmeli Tarım

Bu noktada göze çarpan en önemli husus, sanayici ile çiftçi arasında yapılan sözleşmeli tarım mukaveleleridir. Şekerpancarı yetiştirilmesiyle başlayan sözleşmeli tarım, sektördeki ilk şirketler tarafından 1970’lerin başından itibaren en çok domates alımlarında uygulanmaktadır.

Türkiye’de sözleşmeli üretimin kesin ve hukuki bir tanımlaması bulunmamakla birlikte uygulama biçimi ve kapsamı itibarıyla şu şekilde tanımlanmaktadır: Alıcı ve üretici arasında söz konusu ürünün ekimi, dikimi ya da yetiştirilmesinden önce yapılan ve alıcının ilgili tarım alanından elde edilecek ürünü belirli bir fiyat üzerinden satın almayı garanti ettiğini belirten yazılı bir sözleşmedir.

Türkiye tarımında, kaynakların etkin ve verimli kullanılmasını, toplumun yeterli ve dengeli beslenmesini, sanayinin ihtiyaç duyduğu ürünlerin elde edilmesini, katma değer sağlayan, iç ve dış pazarın istediği üretimin oluşmasını sağlamak için sürekli bir üretim planlamasına veya üretim yönlendirmesine ihtiyaç vardır.

Sözleşmeli tarımın tercih edilmesinde aşağıda yer verilen faktörler etkili olmaktadır. Öncelikle sözleşmeli tarım yapılan üründe bir fiyat garantisi oluşmaktadır. Dolayısıyla üretici kendisini fiyat dalgalanmalarından korumakta, belli bir gelir garanti etmektedir. Sözleşmeli tarım yapan işletmeler, işleyebileceği kadar ürünü ektirmekte, bu nedenle üreticinin aşırı ekim yapıp, ürünün tarlada kalmasına veya fiyatının aşırı düşmesine engel olmaktadır. Sözleşmeli tarımda işletmeler çiftçilere bedeli teslim edeceği üründen tahsil edilmek üzere tohum, gübre, zirai ilaç, çeşitli alet - ekipman ve ürün avansı gibi aynı ve nakdi yardımlarda bulunarak çiftçinin hasat öncesi maddi açıdan girdikleri zorluklara çözüm olmakta, bu da güvenli, kaliteli nihai mamul elde edilmesini kolaylaştırmaktadır. Sözleşmeli tarım yapan işletme, bünyelerindeki tarım servisleri ile üreticinin üretim sırasında karşılaştığı sorunlara teknik olarak yardım etmekte ve çözümler bulmaktadır. Son olarak, sözleşmeli tarım devletin vergi kayıplarını önlemeye yardımcı olmaktadır.

3.3. Türkiye’de Salça Sektörü ve Sektörün Rekabet Gücü

Domates ürünleri, Türk Standartları Enstitüsü tarafından içerdikleri suda çözünebilir tuzsuz kuru madde oranına göre sınıflandırılmaktadır. Tuzsuz kuru

madde oranı ölçüm birimi olarak “briks” tabiri kullanılmaktadır. Salçalar en az 28 briks seviyesinde konsantre edilebilmektedir.

1970’li yılların başında yapılan domates salçası yatırımlarıyla Türkiye adını uluslararası piyasalarda duyurmuş, 1980’li yıllarda sanayinin yeni teknolojileri takip etmesiyle dış piyasada iyi bir imaj kazanmıştır. 1990’larda sektörün kârlılığı nedeniyle irili ufaklı birçok yeni firma kurulmuş, mevcut firmalar da tevsî yatırımlarına girmiştir. İç ve dış piyasa talebinin neredeyse iki misli bir kapasite yaratılmıştır.

Buna karşılık domates salçası pazarında yeni pazarlar bulmak hayli zordur. Çeşitli üretici ülkeler arasında bu pazarlar uzun yılların birikimi ile paylaşılmıştır. Bu nedenle her ülkenin kendi iç piyasası ve ihraç pazarları dahil üreteceği miktar yıldan yıla önemli değişiklik göstermemektedir. Türkiye’de sebze ve meyve işleme sanayi ihracatında en önemli grup olan domates salçası sektörü, gıda sanayi ihracatının öncüsü konumundadır. Türkiye’nin geleneksel ihracat pazarı ise AB pazarıdır. Ancak AB, gümrüksüz 30,000 ton/yıl salça ihracat kotasını askıya aldığı için AB pazarı giderek kapanmaktadır. Türkiye’nin boşluğunu ise Çin doldurmaya başlamıştır. Türkiye için diğer önemli pazarlar Uzakdoğu ve Orta Asya pazarlarıdır.

300 bin tonluk domates salçası üretiminin yarısından fazlasını (ortalama 160 bin ton) ihraç eden Türkiye, dünya domates salçası üretiminde, kurulu kapasite olarak üçüncü, ihracat değeri olarak dördüncü sırada bulunmaktadır. İhracat ise yıllık dalgalanmalar olmakla birlikte ortalama değer olarak 150 milyon dolar seviyesindedir.

Önaraştırmaya konu firmaların çoğu, üretimlerinin büyük bir kısmını ihraç etmekte, dolayısıyla hammadde fiyatlarını büyük ölçüde dış satım taahhütlerini dikkate alarak belirlemektedirler.

4. Elde Edilen Bulgular

4.1. Taahhüt Fiyatları ve Ortalama Fiyatlar

Sözleşmeli domates alımı yapan firmaların sözleşmede taahhüt edilen alım fiyatları (taahhüt fiyatı) ve ortalama fiyatlar son 3 yıl itibarıyla TL./kg. olarak incelenmiştir. Ortalama fiyat, her bir firmanın o yıl içerisinde yaptığı alımlara ödediği toplam tutarın toplam miktara bölünmesiyle elde edilen fiyatı ifade etmektedir. İnceleme sonucunda; teşebbüslerin sözleşmeli alımın yanısıra herhangi bir sözleşme akdetmeden serbestten de alım yapmaları nedeniyle ortalama fiyatların taahhüt fiyatından farklılık arz ettiği anlaşılmıştır.

4.2. Domates Alımına İlişkin Bulgular

Önaraştırma açılmasına dayanak teşkil eden belgeler şunlardır:

- Tamek temsilcisi tarafından hazırlanan "SİİD toplantısı" konulu raporda, 7.12.1999 tarihli toplantı gündeminin 2000 yılı domates alım politikasının tespiti olduğu; 2000 senesinde domates fiyatlarının ne olacağına dair firmaların görüşünün alındığı, toplantıya katılan MGS, Tunçsan, Merko, Öztusan, Demko, Assan'ın fiyat açıkladıkları, Tukaş ve Dardanel'in bu rakamlara uyacaklarını bildirdiği, Tat ve Tamek'in ise fiyat açıklamayı o an için uygun görmedikleri ve cevaplarını daha sonra bildireceklerini belirttiği ifade edilmiştir.

- Tamek firmasında tespit edilen 6.10.1999 tarihli diğer belgede ise, "1999 yılında izlenen domates alım politikaları ve etkileri" başlığı altında domates alım fiyatları konusunda, Merko'nun sözleşmeli alım fiyatını 28.000.- TL./kg. olarak açıkladığı, Tat, Assan, Deneks, Lezzo, Akfa, Fide, Tusan (Öztusan) firmalarının alım fiyatını 27.000.- TL./kg. olarak açıkladığı ve alım sezonu başlamadan önce bu fiyatı teyit ettikleri belirtilmiştir.

Önaraştırma döneminde Raportörlerce yerinde inceleme sırasında ise şu belgeler elde edilmiştir:

- 2.12.1999 tarihinde SİİD Başkanı tarafından üye firmalara gönderilen toplantı çağrısında 7.12.1999 tarihinde yapılacak toplantıda gündem maddesi olarak "2000 yılının domates alım politikasının tespiti" hususu belirtilmiştir. Deneks Gıda San. ve Dış Tic. A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı'nın ajandasında 7.12.1999 tarihli toplantıya ilişkin notlar bulunmaktadır. "SİİD 2000 domates fiyat belirleme toplantısı" konulu notlarda MGS, Tunçsan, Tat, Fide, Merko ve Tusan'ın (Öztusan) verdiği fiyatlar belirtilmiş, Ege bölgesi hariç -yapı ve ödeme sistemi farklı olduğu için- alım fiyatının 36.000 TL./kg. olarak belirlendiği ifade edilmiştir.

- Öztusan Salça Konserve San. ve Tic. A.Ş.'nin ihracattan sorumlu satış müdürü tarafından yönetim kurulu başkanına gönderilen yazıda, 3.2.1999 tarihinde yapılan SİİD toplantısı karar özeti sunulurken 1999 yılı domates fiyatına ilişkin olarak toplantıya katılan Tat, Akfa, Deneks, Assan, Merko, Tukaş ve Öztusan firmalarının açıkladıkları rakamlar belirtilmiştir.

- Tat Konserve A.Ş. tarafından 21.1.1998 tarihinde SİİD Başkanlığına gönderilen domates fiyatının belirlenmesi ile ilgili yazıda, ABD Doları tahmini ve pazardaki belirsizlik nedeniyle domates fiyatının erken ilanına muhalif oldukları ifade edilmiş, domates taahhüt fiyatının ilan tarihinin geciktirilmesi önerilerinin görüşülmesi için yönetim kurulunun toplanması ve toplantıda alınacak kararın deklare edilmesi talep edilmiştir. Aynı tarihte Dernek Başkanı imzasıyla 26.1.1998 tarihinde ilgili yazıdaki konunun görüşülmesi için üyelere gönderilen yazıya Tunçsan'da rastlanmıştır. Tat tarafından gönderilen yazı 27.1.1998 tarihli SİİD toplantısında görüşülmüş, karar defterine aynen;

"Tat Konserve A.Ş.'den yollanan 21 Ocak 1998 tarih ve 0096 sayılı domates fiyatının belirlenmesi ile ilgili yazı okundu, konu tartışmaya açıldı; üyeler arasında gerek fiyat, gerek fiyatın açıklama zamanı hususunda mutabakat olmadığı görüldü. Genel temayül bayramdan sonra firmaların uygun gördükleri fiyatı ilan etmesi şeklinde olmakla beraber Ahmet Toygar ve Ercan Bayramlı 1998 sezonu domates fiyatına ve hemen deklare edilmesi hususuna muhalefet ettiklerini belirttiler. Durumun diğer üyelerimize de duyurulmasına oybirliği ile karar verildi." ifadeleri kaydedilmiştir.

- Yine Tat Konserve A.Ş.'nin ilgili yazısına istinaden Öztusan eski Yönetim Kurulu Başkanı tarafından SİİD Başkanı'na gönderilen 27.1.1998 tarihli yazıda, Tat yetkililerinin domates taahhüt fiyatının açıklanmaması konusundaki yaklaşımlarını karamsar buldukları, açıklanacak fiyatın geciktirilmemesi görüşünde oldukları belirtildikten sonra yazının devamında aynen;

“Şirketimiz, sözkonusu görüşmelerimiz neticesinde ortaya çıkan ve şu anda zaten sanayimiz kuruluşları içerisinde yer alan bir şirketin açıklamada bulunduğu 18.000TL’lik taban fiyatı makul bulmaktadır.

Ancak gerek fiyat ve gerekse de uygulamanın detayları konusunda (taban fiyat+prim, zamanlama gibi) derneğimizin alacağı kararlara saygılıyız.” ifadeleri kullanılmıştır.

- Merko Yönetim Kurulu Başkanı tarafından Dernek Başkanına gönderilen 16.4.1998 tarihli yazıda sektördeki irili ufaklı tüm fabrikaların derneğe üye olmaları için davetiye gönderilmesi önerilmiş, küçük ölçekte üreticilerin dünya pazarlarından uzak oldukları için yanlış hareket ettiği, bunu önlemek için kendilerine “Türkiye genelinde domatesin yeterli olacağı ve bilhassa mevsimin başında hammadde fiyatını arttırmak gerekmeyeceğinin” anlatılmasında fayda olduğu ifade edilmiştir.

- Dardanel eski İhracat Müdürü tarafından Dardanel Enez Yönetim Kurulu Başkanı ve şirket yetkililerine gönderilen 26.5.1997 tarihli SİİD toplantı raporundan, toplantıya katılan Demko, Merko, Fide, Tamek, Akfa, Deneks, Ege Gıda, Öztusan, Dardanel ve Tat temsilcilerinin 1997 sezonuna ilişkin domates alım fiyatlarının görüşüldüğü anlaşılmaktadır.

- Ayrıca raportörlerce yerinde inceleme sırasında haklarında önaraştırma yürütülen teşebbüslerin yetkilileriyle yapılan görüşmelerde; yetkililer, domates alım fiyatının Dernek bünyesinde yapılan toplantılarda görüşüldüğü ve belirlendiği yönünde bilgi vermişlerdir.

4.3. Domates Satışına İlişkin Bulgular

Karacabey Üretici Birliği 31.1.2000 tarihli ilk toplantısında 2000 yılı sanayi tipi domates ekim sözleşme şartnamesinin görüşülmesi hususunda toplanmış; sanayi tipi domates taban fiyatının 40.000.- TL/kg. olmasına, çapa avansının bir dekara 10.000.000.- TL. olarak verilmesine, mal teslim eden çiftçiye borcunun ödenmemesi halinde 15 günlük periyodlarla kg. başına 10.000.- TL. nakit avans verilmesine, kalan alacakların % 50’sinin hasat bitiminde verilmesine, kalan kısmının ise 15 Aralık - 31 Aralık tarihleri arasında ödenmesine karar vermiştir.

Bu karara istinaden 4.2.2000 tarihinde Birlik Başkanı; Karacabey ve çevresinde bulunan Akfa, Öztusan, Sultanköy, Vatan, Tamek, Fide, Tat ve Assan fabrikalarına yukarıdaki kararı matbu bir yazı ile bildirmiş, bu şartlara uygun olarak ekim sözleşmesi yapmak isteyen fabrikaların Birliğe 15.2.2000 tarihine kadar müracaat etmesi gerektiğini ifade etmiştir.

4.4. Domates Alım Fiyatlarının Belirlenmesi

Tarım sektörü, özelde domates üretim ve işlenmesi sektörü, genel itibarıyla gerek AB’de, gerekse ABD’de serbest piyasa koşullarının hüküm sürdüğü bir piyasa değildir. Korunan fakat disipline edilen, fiyat ve mal temininde istikrarın olduğu bir piyasadır.

Türkiye’de ise domatesin üretimi ve işlenmesi sırasında devletin doğrudan herhangi bir müdahalesi yoktur. Sistem şu şekilde işlemektedir: Aralık - Ocak aylarında fabrikalar o sene için domates taahhüt alım fiyatlarını açıklamaktadırlar. Bu aylarda çiftçinin ikame ürünlerle kıyas yapabilmesi için taahhüt alım fiyatlarının ilan

edilmesi bir anlamda zorunludur. Bu fiyat belirlenirken, firmalar iki önemli unsuru dikkate almaktadırlar: Birincisi üreticinin giderlerindeki artıştır. İstikrarlı hammadde temini için yeteri kadar domates ekiminin sağlanması, üreticiyi domates ekmeye ikna edecek bir fiyatın taahhüt edilmesini gerektirmektedir. İkinci unsur ise dünya fiyatlarıdır. Salça üretimi yapan firmaların ayakta kalabilmeleri için ihracat yapmaları gereklidir. Dünyada sezon sonunda oluşacak ton başına salça değeri tahmin edilerek, ihraç değerinden hareketle 1 kg. domates için ne kadar ödeme yapılabileceği belirlenmektedir. Sonuçta bu iki unsur gözönüne alınarak fiyat açıklanmaktadır. Türkiye'deki sorun bu fiyatın tek taraflı olarak açıklanmasıdır. Domates fiyatının belirlenmesinde taraf olması beklenen üretici birlikleri ise daha yeni kurulmaya başlamıştır. Açıklanan bu fiyata göre çiftçiler, fabrikalarla sözleşme imzalayarak taahhütlü ekim yapmaktadırlar. Fabrikaların ziraat ekipleri vasıtasıyla, ürün sürekli gözetim altında tutulmakta ve çiftçiye aynı ve nakdi yardımlar yapılmaktadır. O senenin verimine göre sözleşme fiyatı yüksek ya da düşük kalabilmektedir. Bu nedenle sanayiciler duruma göre sözleşme dışı serbestten de alım yapmaktadırlar. Benzer şekilde üreticiler de domates ekimlerinin tamamını taahhütlü ekmeyebilmekte, sezonda oluşacak fiyata göre serbestten satış yapabilmektedirler.

5. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

5.1. Alım Piyasasındaki Durum

Önaraştırmaya konu domates üreticisi firmaların, SİİD bünyesinde domates alım fiyatını belirlemeleri yönündeki bir kısım bulgular, her ne kadar 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin (a) bendinde yasaklanan "Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi" hükmü çerçevesinde değerlendirilebilirse de, ilgili ürün piyasasının kendine özgü koşullarının bulunması, eylemin ekonomik bağlam içinde daha ayrıntılı bir değerlendirmeye tabi tutulmasını zorunlu kılmaktadır.

İlgili firmaların faaliyet gösterdikleri piyasa tarım ürünleri piyasasıdır. Bilindiği üzere, tarım kesimine devlet müdahale ve desteği, dünyada süregelen yaygın bir uygulamadır. Üretimin doğal koşullara bağımlı olması, üretim sürecinin uzun olması, tarımsal piyasalarda arz-talep dengesinin kolayca sağlanamaması, tarım ürünlerinin insan beslenmesi gibi stratejik bir alana yönelik olması gibi nedenler, tarım kesimine devlet müdahalesini zorunlu kılmıştır.

AB'de gerek domatesin üretimi gerekse işlenmesi sırasında, Topluluk kaynaklarından her ülke için belirlenen kotalar dahilinde, her sene azaltılarak yardımda bulunmaktadır. Bu yardımın işleyişi üretici ve sanayicilerin birlikte hareket etmelerini gerektirmektedir. Her yıl ülke bazında belirlenen kotalar dahilinde minimum bir fiyat tespit edilmekte; üretici bu fiyat üzerinden ürününü sanayiciye sattığı anda yardımdan yararlanabilmektedir. Sanayici ise bu belirlenen tek fiyat üzerinden üreticiden alım yaparsa kendisi de sanayiye uygulanan işleme yardımını almaktadır. Yapılan bu yardımlar domates ve salçanın türlerine göre değişmektedir.

ABD'de ise, çiftçilerin büyük çoğunluğu Kaliforniya Domates Üretici Birliği tarafından temsil edilmektedir. Fiyat pazarlığı önce çiftçiler ile Birlik arasında yapılmakta, ardından Birlik, satış yaptığı büyük 25 sanayici ile biraraya gelerek o

senenin baz domates alım fiyatını belirlemektedir. Belirlenen bu fiyat ancak vadelere ve ürünün türlerine göre değişebilmektedir.

Ülkemizde bir çok tarım ürünü piyasasına devlet müdahalesi söz konusu iken domates alım piyasasına doğrudan herhangi bir şekilde müdahale edilmemektedir. Bu nedenle ilgili piyasada fiyatların arz-talep şartlarına göre oluşması beklenmelidir. Ancak, yukarıda da belirtildiği üzere tarım ürünleri piyasalarında arz-talep dengesinin kurulması kolay olmamaktadır. Bizatihi tarım piyasalarının özelliğinden dolayı, arz-talep sonrası oluşacak fiyat, kaynakların etkin dağılımından beklenen optimum faydayı da garanti etmemektedir. Bununla birlikte ülkemizde yıllardır süregelen enflasyon, döviz kurları ve faiz oranlarındaki belirsizliğin yanısıra sektörün rekabet gücüne ilişkin 3.3. sayılı bölümde ifade edilen hususlar, piyasa dengesinin kurulmasını daha da güçleştirmektedir.

Piyasada dengenin kurulabilmesi bakımından kritik parametre sezon başında duyurulan "taahhüt alım fiyatı" dır. Bu fiyatlar Ocak - Şubat aylarında ilan edilmekte, çiftçiler de bu fiyatı ve ikame ürünlerden elde edecekleri gelirleri gözönüne alarak üretecekleri domates miktarını belirlemektedir. Firmalar ise dış satım taahhütlerini yerine getirebilmek amacıyla belirli miktarda domates alımını garanti etmek durumundadır. Esasen taahhütlü alım mekanizması bu amaçla, istikrarlı hammadde temini için kurulmuştur. Dolayısı ile taahhütlü alım fiyatının sezon başında bilinmesi, hem çiftçilerin hem de üreticilerin önünü görebilmesi ve pazarda meydana gelebilecek dalgalanmaların bir ölçüde giderilebilmesi bakımından zorunlu hale gelmektedir. Özellikle Türkiye gibi toplam salça üretiminin yarısından fazlasını ihraç eden bir ülke için, hammadde temininin istikrarlı seyretmesi daha da önemlidir. Belirli bir taahhüt fiyatının oluşması pazarda istikrarsızlığı bir ölçüde giderebilir, zira üretim miktarı iklim şartlarına göre değişebilmektedir. Örneğin 1997 yılında aşırı yağışlarla gelen bir hastalık nedeniyle hasat edilen ürün miktarında büyük ölçüde azalma olmuş, bunun neticesinde domates fiyatları taahhüt fiyatlarının ortalama iki katına çıkmıştır.

Sektörün gelişmeye başladığı 1970'li yıllardan itibaren, ziraate önem verilmiş, her firma kendi ziraat teşkilatını kurarak çiftçiden sözleşmeli alım yapma yolunu tercih etmiş; tohum ithali, fide yetiştirilmesi, gübreleme ve ilaçlama konularında çiftçiye öncülük etmiştir. 1990'lı yıllardan itibaren piyasaya giren çok sayıda firma toprağın yorulduğu bölgelere fabrika kurmuş, ayrıca bunların bir kısmı ziraat teşkilatı kurmaktan kaçınarak ürünün hasat edildiği dönemde doğrudan alım yapma yoluna gitmişlerdir. Bu uygulama ile sözleşmeli tarım sisteminden beklenen faydaların elde edilmesi güçleşmiştir. Çiftçiler daha yüksek gelir elde etme amacıyla topraklarının bir bölümünde sözleşme dışı açığa ekim yapmışlar, bu şekilde elde ettikleri ürünü taahhütsüz alım yapan firmalara doğrudan ya da tüccarlar vasıtasıyla satmışlardır. Bazı yıllarda bu yolla önemli kârlar elde edilmesi üzerine giderek daha fazla oranda açığa ekim yapmayı tercih etmişlerdir. Ancak bu durum, beraberinde daha fazla riske katlanmayı da getirmiştir. 1999 senesinde gerek rekoltenin yüksek olması, gerekse açığa ekimin fazla olması, arzın artmasına yol açmış; bunun sonucunda serbest piyasada oluşan peşin fiyatlar, taahhüt fiyatının hayli altına inmiş, bu durumda sözleşmeli ekim yapan çiftçi kazançlı çıkmıştır.

Sözleşmeli tarımın yanısıra, açığa ekimden dolayı ikinci bir domates alım piyasasının oluşması, bazen çiftçilerin bazen de sanayicilerin lehine olmuştur. Açığa ekimden kaynaklanan ikinci piyasa doğrudan sözleşmeli domates fiyatını etkilemiş, kimi zaman bazı çiftçiler kimi zaman da bazı firmalar yapılan sözleşmelere uymamıştır. Mevcut durumda birtakım firmalar sözleşmeli alımı tamamen terketmiş, bazıları da ihtiyacının bir kısmı için sözleşmeli alım yaparken kalan kısmını da açıktan almayı tercih etmiştir. Bu trend devam ettiği takdirde sözleşmeli tarımdan beklenen faydalar elde edilemeyecektir.

Bazı firmalar bu tehlikeyi bertaraf etmek amacıyla çeşitli önlemler geliştirmişlerdir. Bu önlemlerden birisi prim sistemidir. Buna göre, sözleşme ile çiftçiden alımı yapılacak ürün miktarı (taahhüt miktarı) belirlenmekte, bu miktarda ürünü sağlayan çiftçiye yine sözleşme ile belirlenen oranda (ürün fiyatının %20-100'ü arasında firmaya bağlı olarak değişmektedir.) bir ek ödeme (prim) yapılmaktadır. Diğer bir önlemse, çiftçiye kendi isteği doğrultusunda farklı ödeme şekillerine göre farklı fiyatların önerilmesidir. Buradaki amaç açığa satışın engellenmesidir. Aslında ortalama fiyatların taahhüt fiyatlarından farklılaşmasının bir nedeni de budur. Diğer yandan, gerçekleşen fiyatlar vade ve ödeme koşullarına göre zaten değişebilmektedir. Ayrıca ödemelerini geciktiren bazı firmalar çiftçiler tarafından güven sorunu nedeniyle tercih edilmemektedir. Dolayısıyla çiftçilerin tercihlerini belirleyen tek unsur taahhüt fiyatı olmamaktadır.

Burada olması gereken, domates alım piyasasının rekabetçi şartlar altında işlenmesini beklemekten çok, ürünün taahhüt fiyatının çiftçiler ve sanayiciler arasında, her iki kesimi de tatmin edecek ve sektörün sağlıklı işlenmesini sağlayacak seviyede belirlenmesinin şartlarını hazırlamaktır.

Ancak mevcut durumda hammadde alımının tarafları olan sanayiciler ile çiftçiler arasında, çiftçiler aleyhine bir güç dengesizliği söz konusudur. Her ne kadar firmaların belli miktarda hammadde temin edebilmeleri için çiftçileri de tatmin edecek seviyede fiyat önermeleri gerekiyorsa da, bu firmaların takdirine bırakılmayacak bir husustur. Sağlıklı olan yol çiftçilerin, üreticilerle eşit pazarlık gücüne sahip olmalarını sağlamaktır.

Tüm bu değerlendirmeler ışığında; Dernek toplantılarındaki görüşmenin Kanun'un 4. maddesinin (a) bendi anlamında bir fiyat tespiti olarak değil, yukarıda açıklandığı üzere bu piyasanın özelliği gereği, bir taahhüt fiyatı oluşturmak amacıyla yapıldığı anlaşılmaktadır.

5.2. Satım Piyasasındaki Durum

Karacabey Üretici Birliği'nin aldığı domates satış fiyatının belirlenmesi kararı ve bu kararın uygulanmasına ilişkin firmalara gönderdiği yazılar domates satış fiyatının belirlenmesine yönelik ve Kanun'un 4. maddesinin (a) bendi kapsamında teşebbüs birliği kararı olarak ileri sürülebilirse de, bu karar ilgili bent anlamında fiyat tespiti niteliğinde değildir.

Nitekim, üretici birliğinin AB ve ABD'de olduğu gibi domates alım fiyatının belirlenmesinde sanayiciler ile pazarlık ederek denge fiyatının oluşturulmasında rol oynayacak güce sahip olması gerekmektedir. Türkiye'de salça sektöründe yeni kurulmaya başlayan üretici birliklerinin çiftçiler adına domates satış fiyatının

belirlenmesi sürecinde yer alması gerekir. Kaldı ki bu fiyatın üreticilere sunduğu teklif olduğu ve belli marjlar arasında değişebilir olduğu gözönüne alınmalıdır. Bunun yanısıra, tarımsal üreticilerin güçlenmesi ve birlikte hareket etmesi ve karşılıklı yardım, dayanışma ve kefalet suretiyle mesleki faaliyetleri ile ilgili ihtiyaçlarını sağlamak, ürünlerini daha iyi şartlarla değerlendirmek ve ekonomik menfaatlerini korumak amacıyla tarım satış kooperatifleri ya da birlikleri kurmaları, çeşitli yasal düzenlemelerle teşvik edilmiştir.

Ayrıca 24.6.1995 tarih ve 552 sayılı Yaş Sebze ve Meyve Ticaretinin Düzenlenmesi ve Toptancı Halleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 6. maddesine göre; Sanayi ve Ticaret Bakanlığı üretici birliklerini, bunların taşıması gereken asgari nitelikleri, tabi olacakları usul ve esaslar ile ilgililerin sorumluluklarını tespit ve ilana yetkili kılınmıştır. Bu yasal hükme istinaden Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca 15.1.1997 tarih ve 22878 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Yaş Sebze ve Meyve Üretici Birliklerinin Tabi Olduğu Esaslar Hakkında Yönetmelik yürürlüğe konmuştur. Birliğin eylemi, 1163 sayılı Kanun ile 552 sayılı KHK ve bunlara dayanılarak çıkarılan mevzuatın amaç ve ruhuna uygun olması nedeniyle rekabet ihlali niteliği taşımamaktadır.

Önaraştırma açılmasına dayanak teşkil eden domates alım ve satım fiyatının birlikte belirlenmesi şeklindeki bulgular, 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi (a) bendinin “Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi” hükmü kapsamında incelenmiştir. Bu inceleme yapılırken AB ve ABD’de tarım ürünlerinin Rekabet Hukuku uygulamalarının dışında bırakılmış olması, sektörün kendine özgü koşulları, sözleşmeli tarımın bu sektörün gereği olduğu, fiyat belirlenmesinin rekabeti kısıtlama amacına yönelik değil, teşebbüslerin hammadde ihtiyaçlarını garanti altına almaya ve üretimin sürekliliğini sağlamaya yönelik olduğu hususları dikkate alınarak adı geçen teşebbüslerin anılan eylemleri, 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmemiştir.

J- SONUÇ

Yukarıda yer verilen bilgiler çerçevesinde;

1. - Manisa Gıda Sanayi Ticaret A.Ş.,
  - Tunçsan Salça Konserve Gıda Sanayi Ticaret A.Ş.,
  - Merko Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
  - Öztusan Salça Konserve Sanayi ve Ticaret A.Ş.,
  - Demko Demirci Konservecilik A.Ş.,
  - Assan Gıda Sanayi Ticaret A.Ş.,
  - Tukaş Turgutlu Konservecilik A.Ş.,
  - Dardanel Enez Konserve Sanayi A.Ş.,
  - Tat Konserve Sanayi A.Ş.,
  - Deneks Gıda Sanayi ve Dış Ticaret A.Ş.,
  - Akfa Akpınar Ziraî İstihsal ve Konservecilik A.Ş.,
  - Tamek Gıda ve Konsantre Sanayi A.Ş.,
  - Fide Konserve Sanayi ve Ticaret A.Ş.’nin,

domates alım fiyatını birlikte belirleme eylemlerine ilişkin olarak; sanayi tipi domatesin tarım ürünü olması nedeniyle kendine özgü piyasa niteliği taşıdığı hususu dikkate alınarak soruşturma açılmasına gerek olmadığına; OYÇOKLUĞU ile,

2. a) Lezzo Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin; Salça İhracatçıları Ve İmalatçıları Derneği üyesi olmadığı, 2000 yılında taahhütlü alım yapmadığı, ayrıca söz konusu belgenin teşebbüslerin birlikte fiyat tespit ettiklerine ilişkin bir belge olmadığı, tarih dikkate alındığında alım sezonunun kapandığı tarihe rastladığı, belirtilen fiyatların geçmiş döneme ait olduğu, bu nedenle fiyatlar açıklandıktan sonra bu fiyatlar hakkında konuşulmasının ihlal teşkil etmeyeceğine,

b) Bursa İli Karacabey İlçesi Üretici Birliği'nin domates satış fiyatı ile satış koşullarını belirleme eyleminin rekabet ihlali niteliği taşımadığına,

dolayısıyla Lezzo Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Bursa İli Karacabey İlçesi Üretici Birliği hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

(00-33/355-199 sayılı Kurul Kararına)

KARŞI OY GEREKÇESİ

Yapılan ilk inceleme ve önaraştırma sırasında elde edilen belge ve delillere göre, salça ve konserve domates üretimi ile uğraşan 13 teşebbüsün, sanayi tipi domates alımı fiyatlarını birlikte kararlaştırdıkları anlaşıldığına göre, 4054 sayılı Kanunun 4 ncü maddesine aykırı olan bu eylemle ilgili olarak 41 nci maddesine göre soruşturma açılması gerekirken, ancak Kanunun 5 nci maddesine göre bir muafiyet istendiğinde yapılabilecek değerlendirmeler gerekçe gösterilmek suretiyle soruşturma açılmamasının Kanuna uygun olmadığı görüşüyle sayın çoğunluğun kararına katılmak mümkün olmamıştır.

Dr.Kemal EROL

İl.Başkan

M.Zeki UZUN

Kurul Üyesi

İsmet CANTÜRK

Kurul Üyesi

Nejdet KARACEHENNEM

Kurul Üyesi

Murat GENCER

Kurul Üyesi